

Sachalinse duizendknoop (*Fallopia sachalinensis*)

Foto: Edu Boer

Bron: NVWA

[Sachalinse duizendknoop](#) is een overblijvende plant die tot 4 meter hoog kan worden. De bladeren hebben een stompe tot zwak spitse top en een hartvormige bladvoet. Ze zijn 10-30 cm lang en op de bladnerven aan de onderzijde staan buigzame haren, die maximaal 1 mm lang zijn. De plant bloeit van augustus tot en met oktober met crème-witte, soms iets groenige kleine bloemen.

De holle, rechtopstaande groene stengels zijn niet tot weinig vertakt en sterven tegen de winter af. Sachalinse duizendknoop heeft dikke (meer dan 1 cm), kruipende wortelstokken.

Er komen zowel functioneel mannelijke als vrouwelijke planten voor. Sachalinse duizendknoop produceert een kleine hoeveelheid zaad, dat waarschijnlijk kiemkrachtig is, maar kiemplanten worden zelden waargenomen.

Stuifmeel van de Sachalinse duizendknoop kan de vrouwelijke bloemen van Japanse duizendknoop bevruchten waardoor de hybride bastaardduizendknoop (*Fallopia x bohemica*) ontstaat.

Sachalinse duizendknoop lijkt sterk op Japanse duizendknoop (*Fallopia japonica*) maar is veel groter en heeft grotere bladeren. En ook op de kruising tussen Sachalinse duizendknoop en Japanse duizendknoop, de bastaardduizendknoop (*Fallopia x bohemica*). De Sachalinse duizendknoop heeft op de onderzijde van de bladnerven buigzame haren, de bastaardduizendknoop heeft kortere, stijve haren terwijl de Japanse duizendknoop geen haren heeft. Een overzicht van de verschillen tussen de drie soorten staat in dit [rapport](#).

Sachalinse duizendknoop lijkt ook op de weinig voorkomende Afghaanse duizendknoop, maar daarvan zijn de bladeren meer langwerpig.

De vier Aziatische duizendknopen lijken sterk op elkaar en hebben ook dezelfde impact (waarbij de impact van de Afghaanse duizendknoop iets minder groot lijkt) en moeten op eenzelfde wijze worden bestreden. In de praktijk is het onderscheid van minder belang.

Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2020: Sachalinse duizendknoop komt in Nederland vrij weinig voor.

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

Sachalinse duizendknoop heeft een grote impact op de biodiversiteit. Net als de Japanse duizendknoop en de bastaardduizendknoop loopt de plant vroeg in het voorjaar uit, heeft een snelle lengtegroei en vormt een nagenoeg gesloten bladerdek. Hierdoor wordt de overige vegetatie geheel overgroeid en op de duur verdrongen. Ook het aantal soorten ongewervelde dieren (o.a. bosmieren, vlinders en insecten) wordt lager als Sachalinse duizendknoop de groeiplaats domineert. De plant is zo competitief dat het op rivieroeveren zelfs de Japanse duizendknoop kan verdringen. Vooral als Sachalinse duizendknoop weet binnen te dringen in natuurlijke biotopen zoals beek- en rivieroeveren heeft dit een nadelig effect op de biodiversiteit.

Sachalinse duizendknoop kan door zijn groeiwijze een bedreiging vormen voor graslanden en droge en natte alluviale bossen. De soort beïnvloedt zijn standplaats door het vastleggen van organisch materiaal en voedingsstoffen.

Effect op ecosysteemdiensten^[2]

Door het wegconcurreren van de (gras)vegetatie op dijken, oevers en andere taluds kan Sachalinse duizendknoop de stabiliteit van dijken en oevers van watergangen ondermijnen.

Overige effecten

Sachalinse duizendknoop kan grote schade veroorzaken aan funderingen, verhardingen, infrastructuur, rioleringen en drainagebuizen. De top van het rhizoom is opmerkelijk zacht en flexibel en in staat om langs obstakels en door al bestaande scheuren en naden in asfalt, beton of metselwerk te groeien.

Sachalinse duizendknoop die in bermen groeit, ontnemt automobilisten het zicht waardoor extra gemaaid moet worden. Dit brengt extra kosten met zich mee. Ook veroorzaakt de plant economische schade bij jonge aanplant in de bosbouw.

Wat te doen?

Door het uitgebreide systeem van diep groeiende wortelstokken die in leven blijven als het bovengrondse deel van de plant wordt verwijderd, de grote groeikracht en de relatief grote weerbaarheid tegen bestrijdingsmiddelen is Sachalinse duizendknoop moeilijk te verwijderen op plekken waar de plant zich goed heeft gevestigd. Stengel en wortelstokken breken makkelijk in kleine delen. Fragmenten van de wortelstokken en stengeldelen met een knoop kunnen weer uitgroeien tot een nieuwe plant.

Voorkom verdere verspreiding

Zeer kleine fragmenten van de wortelstokken en stengeldelen met een knoop kunnen weer uitgroeien tot een nieuwe plant. Verdere verspreiding kan voorkomen worden door plekken waar Sachalinse duizendknoop voorkomt, niet te maaien. Bij het maaien worden plantenresten in de directe omgeving verspreid en/of ze kunnen op de maaibalk of in de maaikorf achterblijven en bij loslaten weer leiden tot nieuwe groeiplekken. Als maaien noodzakelijk is, bijvoorbeeld voor de verkeersveiligheid, wordt aangeraden om Sachalinse duizendknoop apart te maaien en het maaisel af te voeren naar een [gecertificeerd compostbedrijf](#).

Maaien langs waterwegen vraagt extra zorg. Hierbij moet voorkomen worden dat stengeldelen in het water terechtkomen en zich zo verder kunnen verspreiden. Het maaisel moet zorgvuldig worden afgevoerd.

Ook kan beter niet gestimuleerd worden om de plant te oogsten voor menselijke consumptie. Dit geeft een grotere kans op verspreiding naar andere plaatsen, terwijl de groei­kracht van de plant nauwelijks afneemt.

Bij verplaatsing van grond moet erop gelet worden dat er geen worteldelen worden meegenomen en bij het opbrengen van grond dat er geen worteldelen inzitten (tenzij de grond minimaal 3 meter onder het maaiveld wordt verwerkt).

Het lijkt er op dat Sachalinse duizendknoop niet meer wordt verkocht. Maar mocht dat wel het geval zijn dan wordt aangeraden de plant niet aan te kopen en niet aan te planten.

Bestrijding

Beheer is altijd arbeids- en kostenintensief en vereist een lange adem. Regelmatig maaien leidt niet tot verdwijnen van de plant. Chemische bestrijding in combinatie met maaien gedurende minstens drie jaar is mogelijk effectief. Het maaisel moet zorgvuldig worden afgevoerd en de maaimachine moet na elke keer maaien zorgvuldig worden schoongemaakt. Injectie van de stengels met glyfosaat is effectief; deze toepassing is sinds maart 2018 toegestaan voor professioneel gebruik in openbaar groen en particuliere tuinen. Op kleine, zandige locaties is 3 meter diep afgraven en zeven van de grond een optie. Waar afgraven en maaien geen opties zijn, is het afdekken een mogelijkheid, mits er geen hoge obstakels staan.

Ervaringen met diverse vormen van bestrijding van de diverse duizendknopen vindt u in het [rapport](#) van stichting Probos en op de website bestrijdingduizendknoop.nl. Op deze website staat een beslisboom met tips en adviezen om vestiging van duizendknoop op locaties te voorkomen en wordt u ondersteund bij het kiezen van de juiste bestrijdingsmogelijkheden voor plekken waar duizendknoop voorkomt.

Groenafval met daarin resten van Sachalinse duizendknoop kunnen het beste gecomposteerd worden door een [gecertificeerd compostbedrijf](#).

Meer info over Sachalinse duizendknoop

Oorsprongsgebied

Sachalinse duizendknoop komt oorspronkelijk uit Japan en het eiland Sachalin (Rusland). Vandaar de naam *F. sachalinensis*.

Habitat

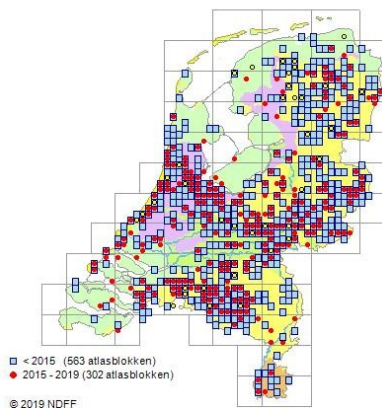
Sachalinse duizendknoop groeit, net als de andere Aziatische duizendknopen, op verschillende grondsoorten, maar vooral op vochtige en nitraatrijke grond. De plant groeit op rivier- en beekoevers en in open bossen en bosranden, op zonnige tot halfschaduw plaatsen. Komt ook vaak voor op terreinen met verstoorde grond, zoals plaatsen waar puin of tuinafval is gestort, op braakliggende terreinen en in spoor- en wegbermen.

Introductieroute Nederland

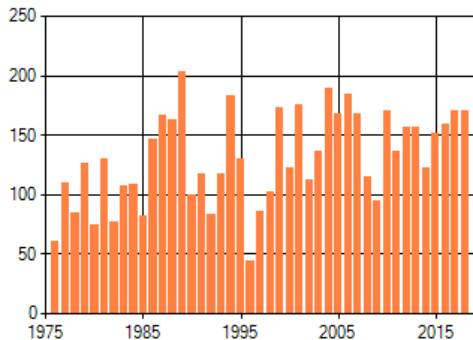
Sachalinse duizendknoop is in het verleden in Europa ingevoerd als siergewas. De plant is in 1864 voor het eerst in Europa ingevoerd en geplant in een botanische tuin in Sint-Petersburg. Verder is het gebruikt als veevoedergewas en aangeplant om erosie tegen te gaan.

Aanwezigheid in Nederland

Sachalinse duizendknoop komt vrij weinig voor. Het is niet bekend wanneer de plant voor het eerst in de Nederlandse natuur is waargenomen, maar waarschijnlijk was dit rond het eind van de 19^e eeuw, begin 20^e eeuw.

Verspreiding van Sachalinse duizendknoop in Nederland. Bron: verspreidingsatlas.nl

Het geschatte aantal atlasblokken (5x5 km) waarin Sachalinse duizendknoop voorkomt per jaar. Bron: verspreidingsatlas.nl

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

Sachalinse duizendknoop is in het verleden ingevoerd als sierplant. De plant wordt mogelijk nog steeds op beperkte schaal verkocht. Er zijn in Nederland experimenten geweest met de teelt van Sachalinse duizendknoop als biomassagewas. De plant heeft zich al lang geleden gevestigd in Nederland.

De kans op verspreiding is groot. Fragmenten van de wortelstokken, van maar enkele grammen, en stengeldelen met een knoop kunnen weer uitgroeien tot een nieuwe plant. Verspreiding van de plant vindt dan ook plaats doordat stengeldelen en delen van de wortelstokken worden verspreid bij het maaien. Daarnaast is het transport van grond met daarin (fragmenten van) wortelstokken een belangrijke bron van verspreiding. Wortelstokken en stengels breken gemakkelijk. De plant kan ook gemakkelijk door stromend water verspreid worden.

Wet- en regelgeving

Niet van toepassing.

Risicobeoordeling

[Beringen, R., R.S.E.W. Leuven, B. Odé, M. Verhofstad & J.L.C.H. van Valkenburg, 2019. Risicobeoordeling van vier Aziatische duizendknopen in Europa.](#)

Bronnen

[Cabi datasheet *Fallopia sachalinensis*](#)

[De Groot, C. & J. Oldenburger, 2011. De bestrijding van invasieve uitheemse plantensoorten; een studie naar de bestrijding van 6 invasieve exoten in de Nederlandse buitenruimte. Stichting Probos](#)

[Duistermaat, H. et al., 2012. Actuele verspreiding en risico's van mannelijke fertiele *Fallopia japonica* \(Polygonaceae\) planten.](#)

Expertpanelbeoordeling 152 invasieve exoten, 2015. NVWA. [datasupplement 7: planten terrestrisch](#)

[Matthews, J., R. Beringen, M.A.J. Huijbregts, H.J. van der Mheen, B. Odé, L. Trindade, J.L.C.H. van Valkenburg, G. van der Velde & R.S.E.W. Leuven, 2015. Horizon scanning and environmental risk analyses of non-native biomass crops in the Netherlands.](#)

[Q-bank invasive plants](#)

[Risicobeoordeling voor België](#)

[Verspreidingsatlas.nl](#)

Laatste update: 1-7-2020